

HIZKUNTZA GUTXITUAK. Giza Eskubideen Komisariatuko batzorde batek egin ditu kritikak

Iker Aranburu | DONOSTIA

Hizkuntz gutxiengoak babesteko eta hizkuntza horien irakas-kuntza zabaltzeko eskatu dio Frantziari Nazio Batuetako Giza Eskubideetako Goi Komisariatuko batzorde batek. Ekonomia, Gizarte eta Kultura Eskubideen Batzordea «kezkaturik dago Frantzian gutxiengoek onarpenik ez dutelako», eta Frantziako Errepublikaren berdintasunaren printzipioak bazterketa hori justifikatzeko balio ez duela azpimarratu du.

Azaroan bildu zen NBEko batzorde hori, Genevan (Suitza), besteak beste Frantziak Ekonomia, Gizarte eta Kultura Eskubideei Buruzko Nazioarteko Ituna (1990ekoa) nola bete duen aztertzeko. Batzordeak txalotu egin zituen Frantziako agintarien zenbait erabaki, hala nola gizarte bazterketaren aurkako neurriak, langabeziaren aurkakoak edo emakume eta haurren

Frantziak hizkuntza gutxituei babesik ez diela ematen dio NBEk

Behatokiaren arabera, Paris «gero eta deserosoago dago» kritikak direla eta

sexu ustiapenaren aurkakoak. Nolanahi ere, azpimarratu zuen ituna bere osotasunean betetzeko arazorik ez zuela ikusten, eta kezkutzen duten zenbait jokatimolde gaitzetsi zituen. Horien artean dago hizkuntza eta kultura gutxiengoek babesik eza.

Frantziaren tradizioak Estatuaren batasunari eta herritarren

artearen berdintasunari lehentasuna ematen diela gogorarazi ostean, Batzordeak gaitzetsi zuen printzipioetan oinarrituta Frantziak ez diela babesik ematen gutxiengoei: «Legearen aurreko berdintasunak ez du beti ziurtatzen gutxiengoek eskubide ekonomiko, sozial eta kulturalak betetzen direla». Ho-

ri ikusirik, Hizkuntza Gutxituen Ituna berrestea eta «eskualde eta gutxiengoek kulturak eta hizkuntzak» gordetzeko neurriak hartzea gomendatu zion Batzordeak Frantziari.

Behatokiaren erantzuna

Frantziari egindako oharren garrantzia nabarmendu zuen atzo Hizkuntz Eskubideen Behatokiak. «Europako Batzordeak eta Eskualde eta Gutxiengoek Hizkuntzen Europako Itunaren jarraipen batzordeko adituek ere halako gomendioak egin dizkiote Frantziari. Gero eta deserosoagoak ari zaizkio gertatzen nazioarteko foroetatik hartzen dituen gomendio eta eskaerak», ziurtatu zuen Paula Kasares Behatokiako arduradunak. Kasaresek gehitu zuenez, NBEko batzordearen gomendioek «indartu egiten dute gutxiengoek eskubideak aldarrikatzeko Behatokiak nazioartean hartu duen bidea».

TOXIKOMANIAK

Bilbo Zaharrean Hontza zentroari buruzko 25.000 eskuorri banatuko dituzte

Agentziak | GASTEIZ

Eusko Jaurlaritzako Gizarte Gaietako Sailak atzo iragarri zuenez, toxikomanoentzako Hontza harrera zentroari buruzko informazio orriak banatuko dituzte Bilbo Zaharrean. Etxeetako gutunontzietan 25.000 eskuorri banatuko dituzte. Jaurlaritzaren helburua «tolerantiarik ezaren, tabuen eta beldur faltsuen kontrako antidotoa» izatea da.

Javier Madrazo Etxebizitza eta Gizarte Gaietako sailburuak, Angel Elias Gizarte Gaietako sailburuordeak eta Gemma Calvet Droga Menpekotasunetako zuzendariak eman zuten atzo kanpaina horren berri. Calvetek adierazi zuenez, sentsibilizazio kanpainarekin bizilagunak toxikomanoentzako aterpeek dituzten ondorio onez ohartzea nahi dute. Hain zuzen ere, eskuorrietan Europako toxikomanoentzako zentroei buruzko informazioa jaso dute.

Calvetek, era berean, Zamakola auzoko bizilagunen eta merkatarien «inplikazioa» lortu nahi dutela adierazi zuen, eta «haien elkartasuna dinamizatu». Ildo horretan, Parisko zentro baten adibidea jarri zuen: 15 urte dira ireki zutenetik, eta egun auzoko merkatariak hornitzen dute zentroa, behar guztietarako.

Madrazo baikor konponbidearekin

Javier Madrazo sailburua baikor azaldu zen atzoko agerraldian. Haren arabera, erdiko epean Zamakolako bizilagunekin dauken arazoak guztiz gaindituko dira. Horretarako, besteak beste, bile-ara egingo dute datorren astean auzo elkarte eta bizilagunekin; eta urtarri-laren 7an ate irekien eguna egingo dute, toxikomanoentzako hainbat zentrotako arduradun bertan direla.

Era berean, Madrazok iragarri zuen bilera egingo dutela zentroa kudeatzeko duen Bilboko Udalarrekin eta Caritasekin.

LAJOS SOOS / EPA

Europako Kontseiluko kideak, 1999ko maiatzean Budapesten, Frantziak hizkuntza gutxituen Euroituna izenpetu zuenean.

NBE-REN OHARRAK

«Gutxiengoek existitzeko eskubidea dute»

Nazio Batuetako Ekonomia, Gizarte eta Kultura Eskubideen Batzordeak hizkuntza gutxituak babesteko eskatu dio Frantziari.

KEZKAK

ONARPENIK EZ GUTXIENGOENTZAT. «Batzordea kezkaturik dago Frantzian gutxiengoek ez dutelako onarpenik. Frantziaren tradizioak Estatuaren batasuna eta frantses herritar guztien berdintasuna azpimarra-

tzen baditu ere, eta Estatuak guztien eskubide berdintasuna errespetatzeko eta babesteko konpromisoa badago ere, Batzordeak uste du banakoei eskubide berdina bermatzeak ez duela esan nahi gutxiengoek ez dutela existitzeko eta Estatuaren aldetik babesa jasotzeko eskubiderik. Batzordeak azpimarratu nahi du legearen aurreko berdintasunak ez duela beti ziurtatzen guztiek giza eskubide berak izatea, bereziki gutxiengo talde batzuen eskubide ekonomiko, sozial eta kulturalak dagokionez».

GOMENDIOAK

EUROITUNA BERRETSI. «Batzordeak proposatu du [Frantziako] Estatuak berri-

dezala gutxiengoei buruzko jarrera, talde minoritarioek bere horretan existitzeko eta babestuak izateko eskubidea dutela ziurtatzeko. Batzordeak gomendatzen du Estatuak bertan behera utz dezala Eskubide Zibil eta Politikoei buruzko Nazioarteko Itunaren 27. Artikuluari buruzko erreterba, eta berrets ditzala Gutxiengo Nazionalak Babesteko Europako Kontseiluaren Ituna eta Eskualde Hizkuntzen edo Minoritarioen Europako Karta».

IRAKASKUNTZA. «Halaber gomendatzen dio Batzordeak Estatu kideari gehiago saiatzea eskualde eta gutxiengoek kulturak eta hizkuntzak gordetzeko, eta neurriak hartzeko, hizkuntza horien irakas-kuntza ez ezik, hizkuntza horietan egiten dena hobetzeko».